

باوجود سختی‌های کار و فقدان بیمه

زنانی که صنایع دستی کشور را جهانی کردند

زهره تولکی خبرنگار

تعدد و تنوع رشته‌ها و انواع صنایع دستی در روستاهای مختلف کشور آنقدر زیاد است که موجب شده امروز زنان و دختران روستایی از این هنرها که روزی از مادر و مادربزرگ‌های خود یاد گرفته‌اند، برای کسب درآمد استفاده کنند.

حداقل تا یک دهه قبل تعداد زیادی از این رشته‌ها به فراموشی سپرده شده یا بسیار کم‌رنگ شده بود و تعداد انگشت‌شماری به این هنرها مشغول بودند، اما امروز با خشکسالی‌های پی‌درپی و کاهش محصولات کشاورزی، این هنرهای صنایع دستی که اغلب آنها در زندگی روزمره کاربردی هستند، رونق گرفته‌اند. با وجود این، زنان و دختران روستایی برای رونق اینها مشکلات زیادی تحمل کرده و می‌کنند. خیلی وقت‌ها به مرحله ناامیدی هم رسیده‌اند، اما از تلاش خود دست برنداشته‌اند، چرا که تورم روی شغل آنها نیز تأثیر زیادی داشته است. البته این به‌جز مشکل بیمه نبودن است که جز تعداد اندکی، بقیه هنرمندان از آن رخ می‌برند.

■ **سفال ۷ هزار ساله شکسته به دست مشتری می‌رسد!**

یکی از این هنرمندان تلاشگر روستایی، زینت منفرد است که در روستای کلیورگان سیروان استان سیستان و بلوچستان به کار سفال مشغول است؛ روستای کلیورگان روستایی که بواسطه تلاش‌های همین هنرمندان، ثبت جهانی هم شده است. وی که ۳۹ ساله است و از ۱۳ سالگی کار سفال را از مادر و مادربزرگ خود فرا گرفته، با ۶ فرزند و همسر بیمار، سرپرست خانوار است، کارگاه سفالگری خود را از سال ۹۶ راه انداخته و امروز از طریق آن روزگار خود و خانواده را می‌گذراند.

به گفته منفرد، سفالگری نسل به نسل به زنان و دختران این روستا رسیده است، چون این هنر در این روستا ۷ هزار سال قدمت دارد.

وی درباره مشکلات این حرفه می‌گوید: جدای از اینکه ممکن است سفال هنگام پخت، شکسته یا کج شود، یکی از مهم‌ترین مشکلات ما این است که وقتی سفال را برای مشتریان به شهرهای مختلف کشور می‌فرستیم تعدادی از آنها در مسیر و هنگام جابه‌جایی، شکسته یا ترک می‌خورند و برخی از مشتریان هم فکر می‌کنند ما سفال‌های سالم برایشان نفرستاده‌ایم؛ حتی به‌خاطر این اتفاقات یکی از مشتریان می‌خواست از من شکایت کند چون فکر می‌کرد عمدی است. به همین دلیل بسیاری از اوقات خیلی ضرر می‌کنیم. منفرد می‌افزاید: اینجا قبلاً اداره پست داشتیم،

سوت خطر قطار فرونشست‌ها در کشور به صدا در آمد

ریل خطرناک

زیست‌بوم -رئیس سازمان نقشه‌برداری کشور از شناسایی ۲۱۰ پهنه دچار فرونشست در کشور خبر داد.
علی جاویدانه گفت: این فرونشست‌ها اگر در مسیرهای راه‌آهن و سدها باشد پیامدهای خطرناکی دارد و در صورت بروز حادثه خسارت‌های زیادی در پی خواهد داشت. خبر بدتری هم وجود دارد. فرونشست همین الان مسافران قطار سراسری شمال به جنوب را هم در ورآمین تهدید می‌کند. فرو نشست در اطراف راه‌آهن سراسری در سمنان نیز محوطه ۷ هزار ساله تپه حصار دامغان را هم نشانه گرفته است.

شواهد نشان می‌دهد فرو نشست به خط راه‌آهن استان یزد - اردکان هم رسیده است. مطالعات می‌گوید حداکثر نرخ فرونشست سالانه در مسیر خط راه‌آهن یزد - اردکان ۲/۳ سانتی متر در بازه زمانی ۲۰۰۲ بوده است. به گزارش «ایران» در فرونشست، خاک می‌میرد و امکان احیای سفره‌های زیرزمینی برای همیشه از دست می‌رود. زمین تشنه و پوک شده مدام دهان باز می‌کند و بخشی از سرزمین را با هر آنچه در آن وجود دارد، می‌بلعد. دره‌های دهان گشوده در استهبان فارس تا میناب هرمزگان - که یکی از مرغوب‌ترین

■ سه‌شنبه ۲۴ خرداد ۱۴۰۱

■ سال بیست و هشتم

■ شماره ۷۹۳۱

داستان پتروشیمی میانکاله به فصل آخر می‌رسد؟

زیست‌بوم - نماینده ساری در واکنش به خبر انتقال پتروشیمی میانکاله به سمنان، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست را مخاطب قرار داد و گفت: «انتقال پتروشیمی به استان دیگر وجاهت قانونی ندارد و محیط‌زیست جز ارزیابی محیط زیستی وظیفه دیگری ندارد و اگر محل احداث پروژه پتروشیمی دارای اشکالاتی باشد باید به مکان دیگری در (همین) استان منتقل شود.» رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور البته پیش از رسانه‌ای شدن گفت‌وگوی نماینده ساری، انتقال پتروشیمی میانکاله را به سمنان رد کرده بود اما اظهار نظر این نماینده باز هم به

خبرگزاری صدا و سیما

برشش های تکراری بی‌پاسخ منتهی می‌شود. آیا نماینده مجلس از سند آمایش سرزمین‌های شمالی یعنی گلستان، گیلان و مازندران خبر ندارد که به دنبال جانمایی پتروشیمی میانکاله در منطقه ای دیگر در مازندران است؟ آیا نماینده شهر ساری نمی‌داند که قانون از ابتدای دهه ۸۰ به‌دلیل حساسیت خاک و آب در شمال کشور احداث هرگونه صنایع سنگین و آلاینده را در شمال کشور ممنوع کرده است؟

صنایع پتروشیمیایی مصرف آب قابل توجهی دارند، برای تأمین آب در این منطقه همان‌طور که پیمانکار می‌گوید باید از منبع دریا استفاده کرد، برداشت آب از دریای مازندران و شیرین‌سازی آب به معنای مصرف از یک دریاچه بسته و ایجاد شوری با غلظت بالاتر در محدوده ساحلی این طرح است. آثار مخرب این اقدام با توجه به جهت چرخش آب در دریای مازندران، قطعاً اثرات متعددی بر نواحی جنوب شرقی این دریاچه و خلیج میانکاله خواهد داشت.

امیدرضا صفی‌یاری؛ دکترای مهندسی سواحل و سازه‌های دریایی و مشاور در حوزه مطالعات پدافند غیرعامل پیش‌تر به رسانه‌ها گفته بود: «بدیهی است که رفتار واکنشی این دریاچه به چنین مداخله‌ای بسیار متفاوت از محدوده‌های دریایی باز مانند خلیج فارس و دریای عمان است، چرا که ظرفیت خود بالای این دریاچه در برابر ایجاد آلاینده‌گی در آن نسبت به دریاهای آزاد بسیار کمتر است. حتی اگر منبع تأمین آب برای این واحد پتروشیمیایی غیر از دریا پیش‌بینی شود، بنا به دلایل مختلف از جمله پدیده تغییر اقلیم، کاهش بارش‌ها و محدودیت منابع آب سطحی و زیرزمینی در این پهنه از کشور، باید منظر عواقب مخرب‌تری باشیم.»

منصورعلی زارعی بدرستی در همین گفت‌وگوی انتقادی وظیفه محیط‌زیست را انجام ارزیابی محیط زیستی دانسته است. شورای عالی محیط‌زیست در تازه‌ترین اظهار نظر خود با توجه به توان اکولوژیکی منطقه اعلام کرده است که به ساخت پتروشیمی میانکاله مجوز نخواهد داد. آیا حالا که سازمان حفاظت محیط زیست به وظیفه اصلی خودجامه عمل بپوشاند است ماجرای میانکاله وارد یک فاز جدید می‌شود؟

خبر در خبر

ایستنا - بهرام‌علی ظاهری، مدیرکل حفاظت محیط زیست استان سمنان

از زیستگاه‌های این استان به عنوان بی‌نظیرترین زیستگاه‌های کشور از نظر تنوع گیاهی و جانوری نام برد و گفت: حفاظت از این سرمایه‌های ارزشمند

با محیطبانان و نیروهای معادل یک پنجم نرم جهانی انجام می‌شود.

ایستنا - «حسن اکبری» معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی کشور «توسعه معدنی» را یکی از اشکال مهم تخریب طبیعت ایران دانست و درباره اثرات ایجاد دسترسی‌های بی‌رویه نظیر جاده‌ها، خطوط انتقال سوخت و بزرگراه‌ها... بر بزرگ‌ترین زیستگاه‌های مناسب جانوری اظهار کرد: توسعه معدن‌کاری معمولاً در قلب طبیعت و در بسیاری از زیستگاه‌های بکر نظیر زیستگاه‌های کوهستانی اتفاق می‌افتد و به علت نیاز به ایجاد دسترسی جاده‌ای و بنا کردن «سینه کارهای معدنی» به تخریب زیستگاه می‌انجامد. بسیاری از گونه‌های جانوری بویژه گربه‌سانان به حضور انسان حساس هستند و با دستکاری زیستگاه‌ها از طرق مختلف بویژه از طریق معدن‌کاری، این گونه‌های جانوری از زیستگاه خارج و با خطرهایی مواجه می‌شوند که تجربه مقابله با آن را ندارند.

ایرنا - **حمید فدایی**، مدیر پایگاه میراث جهانی تخت جمشید گفت: آرامیاشگاه و کارگاه مرمت اشیا در محوطه میراث جهانی تخت‌جمشید افتتاح شد و به بهره‌برداری رسید. تجهیز و راه‌اندازی این آرامیاشگاه از نیازهای مبرم پایگاه تخت جمشید بود که در ۲ سال گذشته در اولویت‌های برنامه‌ای قرار گرفت و در نهایت با گذشت چند دهه از شکل‌گیری پایگاه، موفق به تجهیز و راه‌اندازی آن شدیم.

میراث‌آریا - **جواد واحدی**، معاون امور مجلس، حقوقی و استان‌های وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گفت: ایلام با توجه به غنای بالای فرهنگی و تاریخی می‌تواند به یک قطب گردشگری در کشور تبدیل شود. به دلیل وجود مرز مهران، استان ایلام همه‌ساله پذیرای تعداد زیادی مسافر ایرانی و اتباع خارجی بویژه عراقی است که باید با تقویت زیرساخت‌های گردشگری، شرایط اقامت چندروزه این مسافران در استان فراهم شود.

مهر - مدیریت کاخ سعدآباد اعلام کرد که این مجموعه به علت ادامه برنامه‌های مراسم ریاست جمهوری و حضور هیأتی از ونزوئلا امروز و فردا ۲۴ و ۲۵ خرداد مه تعطیل است.

میراث‌آریا - **محسن فیروزی**، فرمانداری شهرستان نائین گفت: صنایع‌دستی یکی از مهم‌ترین عوامل و منابع اشتغال، تولید سرمایه و جذب گردشگر در شهر تاریخی و گردشگری نائین است که می‌توان با بهینه‌کردن زیرساخت‌های گردشگری در این شهرستان، رونق اقتصادی را نیز در زمینه گردشگری احیا کرد.

گلیم شیرینی بیج سیرجان را می‌بافند

نقشه بر سفال ۷ هزار ساله کلیورگان

می‌گوید: جهانی شدن گلیم سیرجان، وضعیت را به همان اندازه، افزایش دهم هم مشتری‌ها استقبال نمی‌کنند، بنابراین مجبوریم باسود اندک بفروشیم و این برای زنانی که اغلب سرپرست خانوار هستند، خیلی سخت است.

■ **جهانی شدن و گران شدن تولید**

مریم افسری هم از دیگر زنان هنرمندی است که بیش از ۲۰ سال عمر خود را به هنر گلیم در سیرجان استان کرمان پرداخته است و امروز با ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد، به آلمان، فرانسه، انگلستان و... نیز مشتری داریم.

وی با اشاره به مشکلاتی که سال‌هاست حل نشده است، می‌افزاید: تا ۱۰ سال قبل هر کسی با ورود به این هنر، از طریق میراث فرهنگی بیمه می‌شد، اما امروز خیلی‌ها بیمه نیستند، البته بیمه روستایی و عشایری برای درمان قابل استفاده نیست و تنها برای سابقه بیمه و بازنشستگی مفید است، برای همین از آن استقبال نمی‌شود. بارها، این مشکل بیمه عنوان شده اما هنوز همچنان وجود دارد و حل نشده است.

ذاکریان ادامه می‌دهد: از ۳۰۳ نفر عضو این شرکت تعاونی فقط ۱۷۴ نفر بیمه تأمین اجتماعی هستند، در صورتی که در خانه‌قدیمی که میراث فرهنگی از ۱۰ سال گذشته با هدف آموزش به سایر زنان و دختران در اختیار ما قرار داده تاکنون بیش از ۲ نفر آموزش دیده و مشغول به کار شده، اما بیمه نشده‌اند.

وی با اشاره به گرانی مواد اولیه ناشی از تورم اقتصادی می‌گوید: مواد اولیه این هنر که نخ است و دربراه مشکلات هنرمندان این رشته

ایستنا

خودسوزی کند. فرونشست‌ها در سواحل خلیج فارس و دریای عمان هم دهان دریده و دشت میناب را با مرکبات و نخلتاش بلعیده‌اند. در نتیجه بسیاری از نخلداران و صاحبان باغ‌های سمنان و بخشی از اردبیل هم همین وضعیت را دارد. فرونشست حتی به چهارمحال و بختیاری هم رسیده تا دشت خانمیرزا در لردگان از بی‌آبی

ایستنا